

Discriminatie

Wat we er aan kunnen doen..

.. op basis van uit onderzoek verkregen inzichten

1 september 2021

Vizier is uw
regionale
expertisecentrum
op gebied van
discriminatie en
diversiteit

..en uw lokale
partner in het
bestrijden en
voorkomen van
discriminatie

Wat weten we uit onderzoeken?

- Over mensen die potentieel meer kans hebben om gediscrimineerd te worden?
- Over vooroordelen ten aanzien van het melden van discriminatie?
- Institutionele discriminatie?
- Over wat de behoeften zijn van mensen met een discriminatie-ervaring?
- Over wat de maatschappelijke schade is van discriminatie?
- Over wat er nodig is?
- Over wat werkt en we direct mee aan de slag kunnen?

Coping strategieën:

‘wees braaf en eerlijk, en doe je best’

Mensen die potentieel meer kans hebben op discriminatie hebben manieren ontwikkeld om daar mee om te gaan. Coping is een onbewust mechanisme van zelfbescherming:

- ‘Het is niet belangrijk.’ ‘Het heeft toch geen zin’
- ‘Ik vond het niet erg.’ ‘Het is niet ernstig, moeilijk of pijnlijk’
- ‘Je moet het eerst zelf oplossen.’
- ‘Ik dacht er niet bij na’ ‘het komt niet vaak voor’
- ‘Omdat je er soms niet aan denkt, omdat het een soort van normaal is.’
- ‘Ik keer me tot Allah met de vraag voor sterkte; het begint bij jezelf uiteraard, maar helaas kan je in je eentje niet alle angst van een land overwinnen ’
- ‘Ik was verbaasd en daarna heb ik het helaas laten lopen.’
- ‘Ik kan voor mezelf opkomen en trek me er weinig van aan’

(Bron: Kennisplatform Integratie en Samenleving)

Vooroordelen over instituties

- 'Ik vertrouw organisaties niet, waar je discriminatie kunt melden'
- 'Ik denk dat ze me niet kunnen helpen'
- 'Melden is heel ingewikkeld, denk ik'
- 'Melden kost veel tijd, daar heb ik geen zin in'
- 'Ik heb nog nooit van deze organisatie gehoord'
- 'Ik wist niet dat je discriminatie kon melden'
- 'Het heeft toch geen zin' (50%)

(Bron: Kennisplatform Integratie en samenleving)

Wat is er nodig?

(volgens jongeren)

- **Duidelijke informatie over discriminatie.** Wat is discriminatie. Waar je dit kunt melden. Wat het nut/ de zin is van melden. Hoeveel tijd dit kost. Hoe een meldprocedure er concreet uit kan zien, en dit maatwerk is.
- **Bewustwording van dat discriminatie een groot maatschappelijk probleem is,** waarom dit een groot probleem is, en waarom meldingen dit probleem concreet zichtbaar kunnen maken.
- **Dat meldingen van discriminatie ook concreet aangepakt kunnen worden, als de melder dat wil.** Informatie over opvolging door het College, Politie en OM
- **Service, gemak en comfort voor de melder bieden.** (Viziair, Politie, College, OM)

(Bron: Kennisplatform Integratie en samenleving)

Wat lastig is..

...en een lange adem vraagt

- Wantrouwen in (witte) instituties wegnemen
- Sociale norm/ de mores (bij)stellen in de samenleving
- Bewustwording over eigen ontwikkelde coping-strategieën, en deze doorbreken (van groepen die potentieel meer kans hebben, bedoeld of onbedoeld, gediscrimineerd te worden)
- Vooroordelen en stereotypering doorbreken. (van groepen die potentieel meer kans hebben dat zij anderen, bedoeld of onbedoeld, discrimineren)

(Bron: Kennisplatform Integratie en Samenleving)

Maatschappelijke schade door discriminatie

- Mensen die discriminatie ervaren voelen zich **minder betrokken** bij de samenleving
- Mensen met discriminatie ervaringen hebben **minder vertrouwen** in (hulp van) instituties, ook op andere vlakken als armoedebestrijding, jeugdzorg, onderwijs ed.
- Mensen die menen gediscrimineerd te zijn, **trekken zich op allerlei manieren terug uit de samenleving**. Zo stoppen zij met een opleiding, met het zoeken naar werk, met het aangaan van sociale contacten , en stoppen met het vragen van hulp, zorg en ondersteuning als zij dit nodig hebben.

(Bron : College voor de Rechten van de Mens)

Waar is behoefte aan?

Sociale steun: “We have your back”, en dat die sociale steun ook concreet en present gemaakt wordt voor mensen met discriminatie-ervaringen

Autonomie: meer mogelijkheden waar, wanneer en hoe er gemeld kan worden, waarbij de melder altijd in regie is en blijft

Bekendheid met de sociale norm: er is nog een groot verschil tussen wat aan discriminatie ervaren wordt door degene die het ervaren heeft, en degene die het veroorzaakt heeft

Terugkoppeling over de meldingen: Nu is dat op individueel niveau naar de melder, en op maatschappelijk niveau aan de gemeenten

(Bron: onderzoek provincies Groningen en Drenthe)

Wat kunnen we concreet bieden?

- Voorlichting
- Training
- Toolkit 'uitdragen sociale norm (campagne-ontwikkeling en materialen)
- Onafhankelijke juridische bijstand (wettelijke taak)
- Psycho-sociale coaching aan melders en veroorzakers
- (actie)onderzoek, monitoring en rapportage
- melders betrekken als ervaringsdeskundigen in het voorkomen en bestrijden van discriminatie

(Bron: Vizier, en onderzoek provincies Groningen en Drenthe)

Voorlichting aan kinderen, jongeren, volwassenen

(onderwijs, gemeente, welzijn, kerken, sport)

Voorlichting richt zich op bewustwording

Over discriminatie in juridisch perspectief, en in sociaal-psychologisch perspectief.

Bewustwording van eigen en andermans vooroordelen

Wat stereotypering is en hoe dat bijdraagt aan discriminatie.

Betekenis van herkomst, opvoeding en culturele aspecten

Gastlessen over pesten op scholen (What's up?)

'De democratiefabriek' voor het basisonderwijs

Samenwerking met diverse theatergroepen (Mindmix, TheateraanZ)

(Bron : onderzoek provincies Groningen en Drenthe)

Training aan professionals

Training richt zich op het vergroten van het handelingsperspectief.

- Geweldloze of verbindende communicatie
- Cultuursensitief werken
- Inclusieve beleidsvorming
- Werven en selecteren zonder vooroordelen van personeel
- Inclusieve besluitvorming en vergadertechnieken volgens Deep Democracy,
- Systemisch werken en fenomenologisch waarnemen
- Vergroten van de verwijzfunctie naar ADV, Politie, College, en OM

Toolkit : uitdragen van de sociale norm

Positief, normstellend. “Zo doen wij dat hier in... school, het bedrijf, de gemeente, de kerk, de sportclub ed”

Normen (situationeel) uitwerken in gedragsregels en concreet uitvoerbaar maken.

“discriminatie is geen optie” vertalen in:

- We schelden elkaar niet uit voor mietje, homo of anderszins kwetsend
- We gebruiken alleen pakpapier waarop geen zwarte pieten staan afgebeeld
- We verkopen ‘roomkoppen’ in plaats van ‘moorkoppen’, en gaan het gesprek daarover aan met onze klanten als dat nodig is.
- We steunen collega’s die zich gediscrimineerd voelen

Naast bijstand ook coaching bieden

Actieve steun en begeleiding voor mensen met een discriminatie-ervaring versterken

- naast juridisch ook psychosociaal individueel. En actief uitdragen van de norm 'we have your back'/ 'wij steunen je' op maatschappelijk niveau.
- naast toetsing aan wet- en regelgeving, ook coaching bieden ten behoeve van zelfregie en zelfontplooiing, en bewustwording van eigen opvoeding en copingmechanismen

Empatisch helpen van veroorzakers

Begeleiding en steun voor de mensen die discriminatie (onbedoeld) veroorzaakt hebben

- nu nog weinig aandacht voor,
- geen blaming en shaming, maar coaching bieden ten behoeve van zelfontplooiing, bewustwording eigen vooroordelen, opvoeding en eventueel opgedane trauma's

Onderzoek doen

Wetenschappelijk of praktisch, Actiegericht of deskresearch

- Met onze 'ondervinders' praktisch en outreachend actie-onderzoek doen naar discriminatie en (straat)intimidatie
- In samenwerking met Radboud-Universiteit en Hogescholen (wetenschappelijk) onderzoek verrichten naar leefbaarheid, gedrag, werking van wetten en regels ed. rond discriminatie, racisme, lhbt-acceptatie en welzijn.
- Mysterycalling-onderzoek naar de bekendheid van vizier, het herkennen van discriminatie en de wijze van doorverwijzing

Melders betrekken

bij uitvoering en beleid

Terugkoppeling aan melders en betrekken als ervaringsdeskundigen

- Melders als ervaringsdeskundigen betrekken in het bestrijden van discriminatie door Vizier, Politie, Openbaar Ministerie en College voor de Rechten van de Mens;
- 'een 'mensenrechtenraad' (cliëntenraad) per organisatie
- Melders opleiden als ervaringsdeskundige vrijwilligers